

SXEDIO.κ27

30.9.1965: ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΣΤΗΝ 20^η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ. Η ΤΟΥΡΚΙΑ ΑΠΕΙΛΕΙ ΜΕ ΠΟΛΕΜΟ ΕΝΩ ΣΕ ΨΗΦΙΣΜΑ (2077) ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΝΕΤΑΙ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΝΑ ΣΕΒΟΝΤΑΙ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ, ΕΝΟΤΗΤΑ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΕΔΑΦΙΚΗ ΑΚΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Η Τουρκία, παρ' όλων ότι με το ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας της 10^{ης} Αυγούστου 1965 είχε αποδεχθεί να σεβαστεί το ψήφισμα της 4^{ης} Μαρτίου του 1964, δεν έκανε πίσω και ούτε είχε σκοπό να τηρήσει τις δεσμεύσεις που αναλάμβανε ενώπιον της διεθνούς κοινότητας.

Ετσι ενώ αναμενόταν η έναρξη της 20^{ης} Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, ο κυπριακής καταγωγής αρχηγός των Γκρίζων Λύκων της Τουρκίας, Συνταγματάρχης Αλπασλάν Τουρκές, (αρχηγός του Δημοκρατικού Εθνικού Εργατικού Κόμματος) κάλεσε την Τουρκία να επέμβει στην Κύπρο για τη δημιουργία ξεχωριστού τουρκοκυπριακού κράτους.

Ο Τουρκές μιλούσε σε σύσκεψη που είχε συγκαλέσει ο Πρόεδρος Ουργκιουπλού εν όψει της συζήτησης του Κυπριακού στα Ηνωμένα Έθνη.

Ο Ουργκιουπλού σύμφωνα με τον τουρκικό τύπο (Φιλελεύθερος 21.9.65) παρουσιάστηκε απαισιόδοξος για τις προοπτικές στα Ηνωμένα Έθνη και είπε ότι είναι τόσο ατελέσφορες όπως και η Κοινωνία των Εθνών.

Ακόμα και εάν τα Ηνωμένα Έθνη λάβουν ευνοϊκήν υπέρ της Τουρκίας απόφαση, είπε, είναι αμφίβολο κατά πόσο θα επηρεάσουν διόλου την ελληνική πολιτική.

Τότε ηγέρθη ο Τουρκές ο οποίος εισηγήθηκε ανάληψη δράσης.

Σύμφωνα με την εφημερίδα "Μεϊντάν" ο Τουρκές εξέφρασε την πίστη του ότι το πρόβλημα θα λυθεί ειρηνικά αλλά αναφέρθηκε στη δυνατότητα ανάληψης δράσης εναντίον της προσπάθειας των Ελλήνων της

Κύπρου να ακυρώσουν το Σύνταγμα και παρατήρησε ότι αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε σχηματισμό χωριστού τουρκικού κράτους στην Κύπρο.

Η Τουρκία πρόσθεσε πρέπει να παρακολουθεί προσεκτικά τα γεγονότα και να προπαρασκευασθεί όπως καταγάγει το τελικό κτύπημα εάν παραστεί ανάγκη.

Η ιδέα της ανακήρυξης κρατιδίου στις τουρκικές περιοχές με επίκεντρο τον θύλακα Λευκωσίας-Αγίου Ιλαρίωνα που ελεγχόταν από τις τουρκοκυπριακές δυνάμεις, δεν ακουόταν για πρώτη φορά, αλλά σιγά, σιγά άρχισε να εμπεδώνεται και να γίνεται συνείδηση σε πολλούς τουρκοκύπριους και τούρκους επισήμους από πολύ παλιά και υποστηριζόταν εντονότερα με τις εξελίξεις του Δεκεμβρίου του **1963**.

Στην Ελλάδα η κατάσταση ήταν ρευστή μετά την κρίση που οδήγησε σε παραίτηση του Πρωθυπουργού Γιώργου Παπανδρέου και την άνοδο του Στέφανου Στεφανόπουλου στην Πρωθυπουργία.

Ο νέος Υπουργός Εξωτερικών Ηλίας Τσιριμώκος συνέχιζε να ενημερώνεται καθώς ο τούρκος συνάδελφος του Χασάν Ισίκ προετοίμαζε το έδαφος στα Ηνωμένα Έθνη όπου σύμφωνα με μερικά τηλεγραφήματα συνοδευόμενος από **33** επιτελείς του "αγωνίζεται σκληρώς προς άπασας τας κατευθύνσεις άλλοτε καταγγέλλων την Κύπρον ως αντινατοϊκήν, άλλοτε καταδικάζων το γεγονός ότι η Ελλάς προτίθεται να νατοποιήσει άπασαν την Κύπρον, άλλοτε επικαλούμενος την Μουσουλμανικήν αλληλεγγύην και άλλοτε παριστάνων την Τουρκίαν ως χώραν συμπαθούσαν τους αφρικανοασιάτας".

Στην ομιλία του μάλιστα στις **30** Σεπτεμβρίου ο Ισίκ παρουσιάστηκε ως περιστερά και σε ομιλία του στη Γενική Συνέλευση εξέφρασε την ελπίδα ότι αυτή κατά τη συζήτηση του Κυπριακού θα προετοιμάσει το έδαφος για μια συμπεφωνημένη λύση του Κυπριακού.

Ο Ισίκ αρχικά απηύθυνε έκκληση όπως η συζήτηση γίνει στην ήπια ατμόσφαιρα ώστε όπως είπε "να ενθαρρυνθούν οι ενδιαφερόμενες πλευρές να διπλασιάσουν τις προσπάθειες τους προς τερματισμό

μιας εκρηκτικής και οδυνηρής κατάστασης".

Ωστόσο στη συνέχεια επετέθη εναντίον της Κυπριακής Κυβέρνησης κατήγγειλε ότι πάνω από **300** τουρκικές οικίες καταστράφηκαν, **209** τούρκοι συνελήφθησαν ως όμηροι και θεωρούνται νεκροί και **25.000** τουρκοκύπριοι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους.

Στην πραγματικότητα, είπε, **56.000** τουρκοκύπριοι, σχεδόν η μισή τουρκική κοινότητα, υπέφεραν κατά κάποιο τρόπο από τις καταστρεπτικές συνέπειες της τρομερής αυτής διένεξης.

Ο Ισίκ κατηγόρησε επίσης τους Έλληνες της Κύπρου ότι κάνουν ότι μπορούν για να καταστρέψουν την συνταγματική τάξη στην Κύπρο και ανέφερε ότι "η τελευταία ενέργεια της Κυπριακής Κυβέρνησης να παρατείνει τη θητεία του Προέδρου της Δημοκρατίας και να τροποποιήσει τον εκλογικό νόμο ήτο αποτέλεσμα της εμμονής επιθυμίας, όπως πάση θυσία εξασφαλισθούν οφέλη με τη βία με καταφανή σκοπό να αντικατασταθή η νομικότητα με τετελεσμένα γεγονότα".

Οι Έλληνες κύπριοι, πρόσθεσε, χρησιμοποιούν την αρχή για το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης με αποκλειστικό όφελος της Ελληνικής κοινότητας, με σκοπό να δικαιολογήσουν την Ένωση και την αποσύνθεση ενός ανεξάρτητου κράτους παρά τις επιθυμίες της τουρκικής κοινότητας. Οι Έλληνες βλέποντας σήμερα ότι η επιδίωξη της Ενώσεως δεν μπορεί πλέον να αποκρυβεί και ότι η διπλοπροσωπεία βλάπτει τη θέση τους, δεν διστάζουν όπως είδαμε στο Συμβούλιο Ασφαλείας να παραδέχονται ανοικτά ότι σκοπός τους είναι η Ένωση.

Ο Χασάν Ισίκ ανέφερε ότι το Κυπριακό δεν μπορεί να λυθεί εκτός των πλασίων των ελληνοτουρκικών σχέσεων και υποστήριξε ότι οι πόθοι των τουρκοκυπρίων πρέπει να ληφθούν υπ όψη.

Η Τουρκία, είπε, δεν θα δεχθεί λύση την οποία θα επιβάλλει βίαια η κυβέρνηση της Κύπρου.

Στον Ισίκ απάντησε ο Σπύρος Κυπριανού, καθώς ο ελληνας υπουργός Εξωτερικών Ηλίας Τσιριμώκος

καθυστερούσε ακόμα την αναχώρηση του από την Αθήνα.

Για τον Σπύρο Κυπριανού ήταν η πολλοστή φορά που καλείτο να απαντήσει στις τουρκικές κατηγορίες και δεν χρειαζόταν συνηγόρους.

Ετσι σαν πήρε τον λόγο είχε έτοιμες τις απαντήσεις του.

Είπε ότι "εάν πολλοί Τούρκοι της Κύπρου ηναγκάστησαν να εγκαταλείψουν τας εστίαις των, τούτο ωφείλετο εις την τουρκικήν πολιτικήν του διαχωρισμού".

"Η ομιλία του κ. Ισίκ", είπε Σπύρος Κυπριανού, "είναι η καλύτερα απόδειξις την οποία δύναται να προσαγάγη κανείς διά να πείση τους πάντας ότι η πολιτική της Τουρκίας υπήρξεν και εξακολουθεί να είναι πολιτική διαχωρισμού, πολιτική διχοτομήσεως. Ο κ. Ισίκ πρόβαλε μίαν πολύ παράδοξον αντίληψιν περί αυτοδιαθέσεως, η οποία εάν επρόκειτο να υιοθετηθή και να εφαρμοσθή θα ωδήγει εις την διάσπασιν και την διάλυσιν πάσης χώρας εις τον κόσμον και αυτής ταύτης της Τουρκίας: Η τουρκική πολιτική μόνον τον κ. Ιαν Σμίθ, τον πρωθυπουργόν της Ροδεσίας (του ρατσιστικού καθεστώτος) είναι δυνατόν να ευχαριστήση".

Συνέχισε ο Σπύρος Κυπριανού:

"Η Τουρκία λέγει ότι επιθυμεί ειρηνικήν λύσιν του Κυπριακού. Το ίδιο επιθυμούμε κι' εμείς. Επιθυμούμε ειρηνική λύση. Λύσιν χωρίς αιματοχυσίαν βασιζομένην επί της δικαιοσύνης, της δημοκρατίας και των αρχών του χάρτου του ΟΗΕ. Η Κύπρος εχαιρέτησε τας συνομιλίαις αι οποίαι θα εμείωνον την έντασιν εις τας σχέσεις Ελλάδος-Τουρκίας αλλά το Κυπριακόν δεν δύναται να λυθή άνευ της θελήσεως του Κυπριακού λαού. Είναι απολύτως εσφαλμένη η αντίληψις την οποίαν προέβαλεν ο κ. Ισίκ ότι οι Έλληνες και οι Τούρκοι έζων κεχωρισμένως εις το παρελθόν. Είναι η παρούσα τουρκική πολιτική που επέφερε τον διαχωρισμόν.

Εάν είναι αληθές ότι η Τουρκία επεθύμει πάση θυσία ειρηνικήν λύσιν του κυπριακού προβλήματος

μέθοδον επιδείξεως ειρηνικής λύσεως, τότε διατί έλαβε την θέσιν την οποίαν έλαβεν εν σχέσει με τον μεσολαβητήν των Ηνωμένων Εθνών τον διορισθέντα δυνάμει του ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας υπό του Γενικού Γραμματέως;

Στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης ο Σπύρος Κυπριανού είχε συναντήσεις με τους Υπουργούς Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών Ντην Ρασκ, της Σοβιετικής Ένωσης Αντρέϊ Γκρομύκο, της Γαλλίας Κουβντε Μυρβίλ και άλλους υπουργούς της ανατολικής Ευρώπης, της Αφρικής και της Ασίας και σύμφωνα με το ελληνικό Ραδιόφωνο όλοι ξαφήνουν να διαφανή μάλλον σαφώς ότι η γενικώτερον επικρατούσα εις την έδραν του διεθνούς οργανισμού τάσεις είναι υπέρ της επιλύσεως του Κυπριακού διά διαπραγματεύσεων".

Στις 4 Οκτωβρίου αναχώρησε για τα Ηνωμένα Έθνη και ο Υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας Ηλίας Τσιριμώκος και σαν έφθασε στα Ηνωμένα Έθνη συνεργάστηκε στενά με τον Σπύρο Κυπριανού ενώ παράλληλα άρχισε και ο ίδιος επαφές με τους διάφορους ομολόγους του και με το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Σε δηλώσεις του κατά την άφιξη του ο Ηλίας Τσιριμώκος δήλωσε ότι η Ελλάδα ουδέποτε έπαυσε να είναι Έθνος αφοσιωμένο στην ιδέα της ειρήνης και ότι στόχος της είναι η διατήρηση φιλικών σχέσεων με την Τουρκία.

Μηνύματα για έναρξη ενός νέου διαλόγου έφθασαν στα Ηνωμένα Έθνη και από την Αγκυρα και την Αθήνα.

Οι πληροφορίες από την Αγκυρα ανέφεραν ότι ο νέος πρωθυπουργός της Τουρκίας μέχρι τις εκλογές της δεκάτης Οκτωβρίου, Χουαρί Ουργκιουπλού, θα ζητούσε επίμονα επανάληψη του ελλαδοτουρκικού διαλόγου ενώ στην Αθήνα ο επίσης νέος πρωθυπουργός Στέφανος Στεφανόπουλος, δεχόμενος τον τούρκο πρεσβευτή Τουλούϊ του ανέφερε ότι οι προκλήσεις δεν είναι ο καταλληλότερος τρόπος για την σύσφιγξη των φιλικών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών τις οποίες επιθυμεί ειλικρινά η Ελλάδα.

Στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών οι Τσιριμώκος

και Ισίκ, πέραν των επαφών που είχαν, συναντήθηκαν και μεταξύ τους σε μια συνάντηση που ο Τσιριμώκος χαρακτήρισε ως συνάντηση που δεν είχε κανένα σκοπόν, παρά μιας απλής επαφής.

Σύμφωνα με το Ρόιτερ ο αμερικανός Υπουργός Εξωτερικών Ντην Ρασκ με τον οποίο συναντήθηκε ο Τσιριμώκος τον κάλεσε να διαπραγματευθεί αμέσως με την Τουρκίαν λύση του Κυπριακού αποδεκτή και από τις δύο χώρες.

Σύμφωνα με την ίδια ανταπόκριση, ο Ρασκ τόνισε ότι "αποτελεί άμεσον και επείγουσαν ανάγκην ο τερματισμός της Κυπριακής διενέξεως και η αποκατάστασις της ελληνοτουρκικής συνεργασίας και συμμαχίας διά το καλόν του ΝΑΤΟ γενικώτερον και των δύο χωρών ειδικώτερον".

Η συνάντηση του Ελληνα Υπουργού Εξωτερικών με τον ρώσο ομόλογο του Γκρομύκο κράτησε **70** λεπτά. Αλλά δεν συμφώνησαν στο Κυπριακό.

Σύμφωνα με το Ρόιτερ εκπρόσωπος του Ελληνα Υπουργού δήλωσε ότι επί του κυπριακού "αι απόψεις των δύο πλευρών δεν συνέπιπτον ακριβώς".

Ενώ συνεχίζονταν οι επαφές στο παρασκήνιο αλλά και οι εργασίες της Γενικής Συνέλευσης η Κυπριακή Κυβέρνηση έδωσε στη δημοσιότητα στις **12** Οκτωβρίου **1965** επεξηγηματικό σημείωμα που είχε υποβάλει προ μηνός (**22.9.1965**) στα μέλη της Γενικής Συνέλευσης.

Με το έγγραφο τονιζόταν το αναφαίρετο δικαίωμα του Κυπριακού λαού για αυτοδιάθεση και υπογραμμιζόταν ότι από την ουσιαστική άρνηση του θεμελιώδους αυτού δικαιώματος καθώς και των προσπαθειών όπως στερηθή η Δημοκρατία της Κύπρου της πλήρους αυτής ανεξαρτησίας και απόλυτης κυριαρχίας το πρόβλημα της Κύπρου από ένα πολύ απλό ζήτημα, εμφανίζεται ως εξαιρετικά περίπλοκο.

Οι φωνές για έναρξη διαλόγου πλήθαιναν καθώς ο νέος Πρωθυπουργός της Τουρκίας Σουλεϊμάν Ντεμιρέλ (του μεντερικού Κόμματος Δικαιοσύνης) που κέρδισε τις εκλογές της **10** Οκτωβρίου με απόλυτη πλειοψηφία που του επέτρεπε τον σχηματισμό

αυτοδύναμης Κυέρνησης με δηλώσεις στην Αγκυρα ζήτησε τη συνέχιση του διαλόγου με την Ελλάδα.

"Πρόθεση μας είναι να συνεχίσωμεν τας διμερείς συνομιλίας μετά της Ελλάδος και να προσπαθήσωμεν διά παντός μέσου να λύσωμεν το πρόβλημα της Κύπρου. Πολλάκις μέχρι τούδε εξεδηλώσαμεν την επιθυμίαν μας να λύσωμεν το Κυπριακόν ειρηνικώς, αλλά ταυτοχρόνως προειδοποιήσαμεν ότι τούτο δεν πρέπει να εκληφθή ως σημείον αδυναμίας. Θα συνεχίσωμεν να ερευνώμεν πάσαν δυνατήν κατάστασιν, περιλαμβανομένων των διμερών συνομιλιών, αλλά και άλλων μορφών συζητήσεως. Δεν θα αναμένωμεν την σχηματισμόν της νέας Κυβερνήσεως διά να συνεχίσωμεν αυτάς τας επαφάς και συνομιλίας" δήλωσε ο Ντεμιρέλ και οι δηλώσεις του έπεφταν σε γόνιμο έδαφος στο παρασκήνιο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών όπου συνεχίζονταν οι προσπάθειες με στόχο την επανάληψη των συνομιλιών που δοκιμάστηκε επί Κυβερνήσεως Παπανδρέου προηγουμένως και είχε λήξει άδοξα.

Στις ομιλίες τους στη Γενική Συνέλευση, οι Ηλίας Τσιριμώκος και Σπύρος Κυπριανού, δεν απέρριπταν ένα νέο διαλογο, ζήτησαν την επίδειξη πνεύματος καλής θέλησης και χειροπιαστές αποδείξεις από την Τουρκία και όχι λόγια, και επέρριψαν την ευθύνη σε όλα τα δεινά του Κυπριακού λαού στις συμφωνίες της Ζυρίχης.

Ο Ηλίας Τσιριμώκος υποστήριξε παράλληλα συνέχιση του έργου του Μεσολαβητού των Ηνωμένων Εθνών Γκάλο Πλάζα.

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στις απελάσεις Ελλήνων Υπηκόων από την Τουρκία και στις διώξεις του Πατριαρχείου, στις παραβιάσεις του ελληνικού εναέριου χώρου από την Τουρκία και πρόσθεσε:

"Τα γεγονότα ταύτα επηρεάζουν δυσμενώς το πρόβλημα της Κύπρου και πάσα ειρηνική λύσις την οποία αποσκοπούμεν, δεν θα ηδύνατο να επιτευχθή παρά μόνον εντός του κλίματος γενικωτέρας χαλαρώσεως της εντάσεως μεταξύ των ενδιαφερομένων

μερών. Εξεπλάγην εκ του γεγονότος ότι ο διακεκριμένος συνάδελφος μου, ο κ. Υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας επέμεινεν επί της ανάγκης του διαλόγου μεταξύ της Ελλάδος και της Τουρκίας. Δεν θέλω να αμφισβητήσω την ειλικρίνειαν του. Αλλ' εκείνοι οι οποίοι εις την χώραν του διατάσσουν τα μέτρα κατά των Ελλήνων θα έδει να τον βοηθήσουν εις τας καλὰς προθέσεις διά μιας περισσότερον συνεπούς στάσεως".

Ο Τσιριμώκος έθεσε παράλληλα και το πλαίσιο ενός νέου διαλόγου: Την αναθεώρηση των συμφωνιών. Ειδικά για το θέμα αυτό είπε:

"Καθ' όσον αφορά το συνταγματικόν καθεστώς το εγκαθιδρυθέν επί της βάσεως των συνθηκών της Ζυρίχης και του Λονδίνου ο μεσολαβητής Γκάλο Πλάζα παρατηρεί ότι τούτο αποτελεί μίαν συνταγματικήν παραδοξολογίαν. Ο διαπρεπής πολιτικός του Ισημερινού χρησιμοποιεί την μετριοπαθή γλώσσαν του μεσολαβητού. Εις την πραγματικότητα πρόκειται περί νομικού τέρατος το οποίον, όπως συμβαίνει συχνά με τα τέρατα, δεν ηδυνήθη να επιζήση επί πολύ. Ο συνάδελφος μου κ. Ισίκ λέγει ότι κατ' αρχήν δεν είναι εναντίον της αναθεωρήσεως της Συνθηκών. Είτε είπωμεν ότι αι συνθήκαι αύται είναι ανίσχυροι είτε είπωμεν ότι χρειάζονται αναθεώρησιν, τούτο πάντως αποτελεί αναγνώρισιν ότι έχει δημιουργηθή μία νέα πραγματικότης την οποίαν πρέπει να αντιμετωπίσωμεν".

Εξ άλλου ο Υπουργός Εξωτερικών της Κύπρου Σπύρος Κυπριανού εξέφρασε την προθυμία της Κυπριακής Κυβέρνησης να συνεχίσει την ειλικρινή συνεργασία της με τον Μεσολαβητή Γκάλο Πλάζα.

Τόνισε επίσης ότι το Κυπριακό λύεται με την εφαρμογή των αρχών των Ηνωμένων Εθνών ενώ για τις συμφωνίες Ζυρίχης και Λονδίνου είπε ότι αυτές επεβλήθησαν στην Κύπρο όταν αυτή βρισκόταν υπό αποικιακό ζυγό και αποτελούν "συμβόλαιον παράνομο και ανήθικο διότι αντιστρατεύονται θεμελιώδεις κανόνες ηθικής και δικαίου και βρίσκονται σε αντίθεση με τις καταστατικές αρχές των Ηνωμένων

Εθνων".

Ωστόσο η Τουρκία μπήκε στην αντεπίθεση και με την μέθοδο του καρότου και του μπαστουνιού προσπάθησε να προωθήσει τα σχέδια της στα Ηνωμένα Έθνη.

Στην Αγκυρα ο αποχωρών πρωθυπουργός Ουργκιουπλού με δηλώσεις του στις **18 Οκτωβρίου 1965** απειλούσε ότι "δεν γνωρίζει τι θα συμβή εις τους Έλληνας της Κωνσταντινουπόλεως εάν τουρκικόν αίμα χυθή εις την Κύπρον" και ότι "εάν ο Μακάριος προκαλέση αιματοχυσίαν το κάθε τι μπορεί να συμβεί, όχι μόνον βουβαρδισμοί".

Εξάλλου ο εκλεγμένος Πρωθυπουργός Σουλεϊμάν Ντεμιρέλ δήλωνε την ίδια ημέρα ότι "εάν δεν επιτευχθή ικανοποιητική λύσις του Κυπριακού προβλήματος, τότε θα ληφθούν αποφάσεις υψίστης σπουδαιότητας".

Οι απειλές θεωρήθηκαν ότι αποσκοπούσαν στο να πείσουν ιδιαίτερα την Ελληνική Κυβέρνηση να αποδεχθεί Ελληνοτουρκικό διάλογο για το κυπριακό παρακάμπτοντας την Κυπριακή Κυβέρνηση.

Από την άλλη η Τουρκία προχώρησε στα Ηνωμένα Έθνη και κατέθεσε δικό της σχέδιο ψηφίσματος.

Σύμφωνα με το ΕΙΡ :

"Ανεκοινώθη **(19.10)** σήμερον εις Νέαν Υόρκην υπό των Ηνωμένων Εθνών σχέδιον υποβληθέν υπό της Τουρκίας εις το οποίον περιλαμβάνονται προτάσεις διά την επίλυσιν του κυπριακού. Το σχέδιον λαμβάνει ως βάσιν την κοινήν ευθύνην διά την διακυβέρνησιν της χώρας υπό των δύο κοινοτήτων, Ελληνικής και Τουρκικής, αποκλείει την Ένωσιν της Κύπρου μετά της Ελλάδος και ζητεί την συμμετοχήν των Τούρκων Κυπρίων εκπροσώπων και πάλιν εις την Κυβέρνησιν".

Το σχέδιο δόθηκε στη δημοσιότητα την επομένη και ζητείτο όπως αυτό τεθεί ενώπιον της Πολιτικής Επιτροπής προς έγκριση.

Το σχέδιο είχε ως εξής:

"Αφού εξητάσαμεν το πρόβλημα της Κύπρου, αφού μετά λύπης ελάβομεν υπό σημείωσιν την βίαν, η οποία

είχεν εκοπάσει εις Κύπρον τον Δεκέμβριον του **1963** ως αποτέλεσμα της πολιτικής της Ελληνικής κοινότητας, η οποία απεσκόπει εις την κατάργησιν του Συντάγματος και των συνθηκών, των αναφερομένων εις την ανεξαρτησίαν της Κύπρου και εις την Ένωσιν μετά της Ελλάδος και η οποία προεξένησε τραγικήν απώλειαν ζώων και περιουσιών μεταξύ των κατοίκων της Κύπρου και έθεσεν εις κίνδυνον την ειρήνην και την ηρεμίαν εις την περιοχήν,

Έχοντες υπ' όψιν τα επί του προκειμένου ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας της **4ης** Μαρτίου **1964**, **13ης** Μαρτίου **1964**, **20ης** Ιουνίου **1964**, **19ης** Μαρτίου **1965**, **10ης** Αυγούστου **1965**,

Λαβόντες υπό σημείωσιν ότι δεν επανήλθον εις την νήσον ομαλαί συνθήκαι και ότι η προσφυγή εις διαφόρους μορφάς πιέσεων και οικονομικών περιορισμών επιβληθέντων επί της τουρκικής κοινότητας παρατείνουν την ανθρωπίνην ταλαιπωρίαν,

Αναφερόμενοι εις το ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας της **5ης** Δεκεμβρίου **1958**, διά του οποίου εκφράζεται η πεποίθησις ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη θα καταβάλουν συνεχείς προσπάθειας, προς επίτευξιν ειρηνικής δημοκρατικής και δικαίας λύσεως, συμφώνως προς τον Χάρτην των Ηνωμένων Εθνών.

Αναφερόμενοι περαιτέρω ότι συμφώνως προς το ανωτέρω, ψήφισμα και την επιθυμία των δύο εθνικών κοινοτήτων εγκαθιδρύθη μία ανεξάρτητος δημοκρατία της Κύπρου, βάσει διεθνών συνθηκών εδραζομένη επί της αρχής του σεβασμού των νομίμων δικαιωμάτων των δύο κοινοτήτων και του μεταξύ αυτών συνταυρισμού εις την διοίκησιν της νήσου, των οποίων οι όροι περιλαμβάνονται εις το σύνταγμα της νήσου και εις συνθήκας κατόπιν ελευθέρων διαπραγματεύσεων,

Εκφράζοντες ανησυχίαν διά την συγκρότησιν μεγάλης στρατιωτικής δυνάμεως και την παρουσίαν επί ευρείας κλίμακος στρατιωτικών μονάδων εν Κύπρω, κατά παράβασιν της κυριαρχίας της Κύπρου και των υφισταμένων συνθηκών, καθώς και των προαναφερθέντων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας,

Εχοντες επίσης υπ' όψιν συμφώνως προς τον Χάρτην των Ηνωμένων Εθνών όλα τα μέρη πρέπει να αποφεύγουν την χρήσιν βίας, την άσκησιν πιέσεων και πράξεων αποσκοπούσας εις την κατάργησιν της ανεξαρτησίας κυριάρχου κράτους,

Εχοντες επίσης υπ' όψιν ότι συμφώνως προς τον Χάρτην των Ηνωμένων Εθνών πάντα τα κράτη μέλη του Διεθνούς Οργανισμού πρέπει να λύουν τας διεθνείς αυτών διενέξεις δι' ειρηνικών μέσων κατά τοιούτον τρόπον, ώστε να μη τίθενται εν κινδύνω η διεθνής ειρήνη, ασφάλεια και δικαιοσύνη,

Δεδομένου ότι το προοίμιον του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών ειδικώς αναφέρεται εις τον σεβασμόν των υποχρεώσεων αι οποίαι προκύπτουν εκ συνθηκών και άλλων δεσμεύσεων βάσει του Διεθνούς νόμου.

ΠΡΩΤΟΝ: Καλούμεν όλους τους ενδιαφερομένους,

Α. Οπως απέχουν οίωσδήποτε προσπαθειών προς διευθέτησιν διενέξεων διά της ασκήσεως πιέσεων και βίας.

Β. Οπως αποσύρουν στρατιωτικές μονάδας, αποσταλείσας εις Κύπρον μετά την 21ην Δεκεμβρίου 1963 διά σκοπούς προσαρτήσεως κατ' αντίθεσιν προς τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Γ. Οπως απέχουν ενεργείας, αι οποίαι πιθανόν να επιδεινώσουν την κατάστασιν και να περιπλέξουν μίαν συμπεφωνημένην λύσιν του προβλήματος διά διαπραγματεύσεων.

Δ. Οπως σέβονται τα συνταγματικά δικαιώματα και συμβάλλουν εις την αποκατάστασιν της τάξεως και την επάνοδον εις την ομαλότητα πράγμα, το οποίον θα οδηγήσῃ εις την ανακούφισιν των κατοίκων της νήσου.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ: Καλούμεν τα ενδιαφερόμενα μέρη όπως επιδιώξουν δραστηρίως μέσω διαπραγματεύσεων μίαν ειρηνικήν και συμπεφωνημένην λύσιν του προβλήματος, η οποία θα λαμβάνη πλήρως υπ' όψιν την ύπαρξιν εν Κύπρω δύο χωριστών εθνικών κοινοτήτων και τα νόμιμα δικαιώματα των, να εγγυάται την ανεξαρτησία και την εδαφικήν ακεραιότητα της Κύπρου και να καθιστά δυνατόν εις τας δύο

κοινότητας να απολαύουν ειρήνης και πλήρους ασφαλείας και να μοιράζονται την ευθύνη της διακυβερνήσεως της νήσου, επί τη βάση της συγκυβερνήσεως και της κοινοτικής αυτονομίας.

Ταυτόχρονα ο τούρκος αντιπρόσωπος στα Ηνωμένα Έθνη Εράλπ ασκούσε πίεση προς την Ελλάδα και την Κύπρο καταγγέλλοντας την κυπριακή Κυβέρνηση με επιστολή του (21.10) προς τον Γενικό Γραμματέα ότι "ένοπλοι Έλληνες κύπριοι προέβησαν εις επιδρομικές ενεργείες εναντίον τουρκικών χωριών" και προειδοποιούσε ότι "τοιαύτα επεισόδια δυνατόν να αποτελέσουν τον σπινθήρα δι' ανάφλεξιν ολοκλήρου της νήσου".

Οι καταγγελίες του μάλιστα, έγινε προσπάθεια να στοιχειοθετηθούν με νέα επεισόδια που προκάλεσαν οι Τούρκοι τις επόμενες ημέρες στην Αμμόχωστο.

Το τουρκικό προσχέδιο ψηφίσματος δεν ήταν δυνατό να γίνει αποδεκτό από την Ελλάδα και την Τουρκία μια και σύμφωνα με μερικούς αναλυτές εισήγαγε τη συγκυβέρνηση ή συνδιοίκηση της Κύπρου και επεδίωκε να καθιερώσει και με την κάλυψη των Ηνωμένων Εθνών το διαμελισμό της Κύπρου.

Παράλληλα η Τουρκία προσπαθούσε να περάσει από το παράθυρο αναφορά σε δυο εθνικές κοινότητες της Κύπρου

Στο πλευρό της Κύπρου κινητοποιήθηκαν διάφορες χώρες με επικεφαλής την Ηνωμένη Αραβική Δημοκρατία (Αίγυπτος) οι οποίες πραγματοποιούσαν επαφές με στόχο την ετοιμασία σχεδίου ψηφίσματος με το οποίο θα αναγνωριζόταν η Κύπρος ως κράτος που απολαύει αδέσμευτη ανεξαρτησία, απόλυτη κυριαρχία και εδαφική ακεραιότητα αλλά και αποκλείοντας κάθε ξένη επέμβαση όπως αναφερόταν στην έκθεση του Γκάλο Πλάζα.

Παρά τις πιέσεις της Τουρκίας, το θέμα προγραμματίστηκε να παρουσιασθεί στην πολιτική Επιτροπή στα τέλη Νοεμβρίου και έτσι ο Ηλίας Τσιριμώκος, αφού εξέθεσε τις απόψεις του στη Γενική Συνέλευση επέστρεψε στην Αθήνα όπου σε μήνυμά του

μέσω του Ραδιοσταθμού των Αθηνών **(21.10)** αφού μίλησε για ομοφωνία της Ελλάδας και της Κύπρου στους στόχους και τις επιδιώξεις τους εξέφρασε την αισιοδοξία του "γιά την πορεία στου κυπριακού ζητήματος, όχι μόνον διότι το δίκαιον είναι με το μέρος μας, αλλά και διότι είμεθα εις θέσιν να γνωρίζωμεν ακριβώς ποίος ημπορεί να είναι ο ρεαλιστικός δρόμος προς ικανοποίησιν των εθνικών πόθων".

Στα Ηνωμένα Έθνη όμως συνεχιζόταν ο χαρτοπόλεμος και ο μόνιμος αντιπρόσωπος της Κύπρου Ζήνων Ρωσσίδης με επιστολή του στο Γενικό Γραμματέα απαντούσε στις κατηγορίες του Εράλπ για τους θανάτους των τουρκοκυπρίων και τις καταστροφές οικιών και κατάγγελλε **(26.10)** "την ολοκληρωτική καταστροφή των ελληνικών χωριών Παχυάμμου και Πωμού συνεπεία των βομβαρδισμών υπό της τουρκικής Αεροπορίας τον Αύγουστον του **1964**, κατά τους οποίους εκατοντάδες Ελλήνων αμάχων εφονεύθησαν και ηκρωτηριάσθησαν συμπεριλαμβανομένων όλων των ασθενών, ιατρών και νοσοκόμων ενός νοσοκομείου".

Παράλληλα ο Ζήνων Ρωσσίδης δραστηριοποιήθηκε μεταξύ των αφροασιατικών χωρών και στις **29** Οκτωβρίου προήδρευσε στα Ηνωμένα Έθνη σύσκεψης **61** αντιπροσώπων των χωρών αυτών τους οποίους ενημέρωσε για την κατάσραση στην Κύπρο.

Για υποστήριξη της τουρκικής θέσεως για τον κίνδυνο που διέτρεχαν δήθεν οι τουρκοκύπριοι άρχισαν διάφορες προκλήσεις με πυροβολισμούς εναντίον περιπόλου της Εθνικής Φρουράς στην περιοχή Σακκάρια στις **2** Νοεμβρίου που οδήγησαν σε ανάφλεξη και έδιναν την εικόνα ένοπλων συγκρούσεων, πράγμα που βοηθούσε τις καταγγελίες και την εκστρατεία δυσφήμισης της Κυπριακής Δημοκρατίας που συνέχιζε ο Εράλπ στα Ηνωμένα Έθνη.

Οι Τούρκοι για να δραματικοποιήσουν ακόμα περισσότερο τα πράγματα και για να δείξουν ότι η κατάσταση στην Κύπρο έφθασε σε πολύ επικίνδυνο σημείο, αλλά και για να πιέσουν για αποδοχή των θέσεων τους, οργάνωσαν στην Κωνσταντινούπολη

γενική άσκηση πολιτικής άμυνας, ενώ στην Αγκυρα δόθηκε η εντύπωση πολεμικής ατμόσφαιρας καθώς συνεργόταν το Γενικό Επιτελείο για το Κυπριακό.

Επίσης οι τουρκικές εφημερίδες με άρθρα τους καλούσαν τη νέα τουρκική Κυβέρνηση "να εξέλθω των πλαισίων του εξαγγελθέντος προγράμματος της το οποίον χαρακτηρίζουν ήπιον και να δώση εις την τουρκικήν κοινήν γνώμην εκείνο το οποίον αύτη αναμένει".

Με αυτά τα στημένα γεγονότα η Τουρκία οδήγησε στις **5 Νοεμβρίου 1965** την κρίση, που συνεχιζόταν στην Αμμόχωστο, με την ανταλλαγή πυρών και τις κινητοποιήσεις στο Συμβούλιο Ασφαλείας που συνήλθε σε έκτακτη συνεδρία ύστερα από αίτηση της.

Ο Ορχάν Εράλπ προσπάθησε να δώσει την εντύπωση ότι στην Κύπρο διεξήγοντο μάχες και ότι Έλληνες και Τούρκοι σφάζονταν μεταξύ τους, λέγοντας ότι "οι Έλληνες επετέθησαν κατά των Τούρκων της Αμμοχώστου χρησιμοποιήσαντες παντός είδους όπλα και με πρόθεσιν να τους φονεύσουν".

Όλα τα είδη όπλων, πρόσθεσε από βαρέων πυροβόλων μέχρις όλμων τίθενται εν δράσει κατά αθών προσώπων και κυρίως γυναικοπαίδων.

Ο Εράλπ προέβη ακόμα και σε μια άλλη σημαντική καταγγελία ότι η Ελλάδα απέστειλε στην Κύπρο **10.000** στρατιώτες και εξόπλισε άλλους **40.000** Έλληνοκυπρίους για προώθηση της Ένωσης.

Αυτά που κατάγγελλε ο Εράλπ μπορούσε να παραπλανούν τους ξένους που δεν γνώριζαν. Ωστόσο σαν ο Γενικός Γραμματέας σε έκθεση του στο Συμβούλιο, παραθέτοντας τα γεγονότα, ανέφερε ότι πρώτοι άνοιξαν πυρ οι Τούρκοι, πράγμα που έδωσε την ευκαρία στον Σπύρο Κυπριανού να καταγγείλει την Τουρκία ότι της συμφέρει να σημειούνται επεισόδια στην Κύπρο για να τα εκμεταλλεύεται, ο Εράλπ απάντησε ότι δεν είχε και τόση σημασία ποιος άνοιξε πρώτος πυρ.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Ασφαλείας κάλεσε τελικά τα μέρη να επιδείξουν ψυχραιμία και να εφαρμόσουν τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, αλλά η

Τουρκία συνέχισε τις προκλήσεις, παρ' όλων ότι είχε χάσει τη μάχη των εντυπώσεων που επιδίωκε.

Σύμφωνα μάλιστα με τηλεγράφημα του γαλλικού πρακτορείου ειδήσεων το οποίο επικαλείτο την εφημερίδα Γενή Γκαζέτ, μονάδες του τουρκικού ναυτικού "αι οποίαι από **23** μηνών εκπληπαρούν ειδικήν αποστολήν εις τας μεσογειακάς ακτάς της χώρας, ήρχισαν να εκτελούν περιπολίαι εντός του τρυγώνου Αλεξανδρέτιαις- Κύπρου-Μερσίνας"

Ταυτόχρονα πρόσθετε η εφημερίδα "παρατηρείται ασυνήθης δραστηριότης εις τον τομέα της **39ης** Μεραρχίας κατόπιν οδηγιών, αι οποίαι εδόθησαν προς τας τουρκικάς δυνάμεις όπως ευρίσκωνται εις κατάστασιν ετοιμότητος έννεκα των τελευταίων εν Κύπρω γεγονότων. Το φορτηγόν ατμόπλοιον, Καΐσερί, των τουρκικών ναυτιλιακών γραμμών, πρόσθετε, ήρχισε την φόρτωσιν πολεμοφοδίων, αι άδειαι των αξιωματικών και υπαξιωματικών της **39ης** Μεραρχίας ηκυρώθησαν και πολλάί μονάδες της εν λόγω μεραρχίας ήρχισαν να κινούνται προς την Αλεξανδρέτιαν".

Αποτέλεσμα της κρίσης που δημιουργήθηκε ήταν να αναγκασθεί και η Ελλάδα να πάρει μέτρα ετοιμότητος "διά να υπάρξη εάν καταστή αναγκαία άμεσος αντίδρασις εις οιανδήποτε επιθετικήν ενέργειαν" σύμφωνα με ανταπόκριση του Ελληνικού Γραφείου Τύπου.

Η κρίση, έστω και στημένη από την Τουρκία, έπαιρνε διαστάσεις και στην Αθήνα ανακοινώθηκε στις **12** Νοεμβρίου ότι ο υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας Ηλίας Τσιριμώκος θα ερχόταν στην Κύπρο για συνομιλίαις με τον Πρόεδρο Μακάριο.

Οι συνομιλίαις Μακαρίου-Τσιριμώκου (**17.11**) διεξήχθησαν σε φιλική ατμόσφαιρα καθώς η κρίση συνεχιζόταν και οι Τούρκοι ζήτησαν μέσω των Ηνωμένων Εθνών τη δημιουργία πράσινης γραμμής και στην Αμμόχωστο, πράγμα που απέρριψε η Κυπριακή Κυβέρνηση.

Ωστόσο στην Αγκυρα ο νέος Πρωθυπουργός

Σουλεϊμάν Ντεμιρέλ προειδοποίησε με δηλώσεις του σύμφωνα με το Ρόϊτερ, την ίδια ημέρα ότι η Τουρκία "εάν παραστεί ανάγκη θα δράσει δυναμικά προς εξασφάλιση δίκαιης λύσης του Κυπριακού".

Οι δηλώσεις έγιναν καθώς δημοσιεύονταν πληροφορίες ότι τουρκικά αποβατικά θα πραγματοποιούσαν ασκήσεις στην περιοχή της Αλεξανδρέττας από τις **21-26** Νοεμβρίου.

Πίσω στα Ηνωμένα Έθνη **23** κράτη μέλη του ΟΗΕ κατέθεσαν σχέδιο ψηφίσματος στην Πολιτική Επιτροπή της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών με την υποστήριξη της κυπριακής Κυβέρνησης. Οι χώρες αυτές ήταν η Ηνωμένη Αραβική Δημοκρατία, Νιγηρία, Ινδία, Μάλι, Ταχομέη, Τανζανία, Κένυα, Γουϊνέα, Γκάνα, Μπουρούντι, Ουγάνδα, Καμπόν, Ρουάντα, Νεπάλ, Μαλάουϊ, Ζαμβία, πρώην γαλλικό Κόγκο (Μπράζαβιλ), Σιέρα Λεόνε, Υεμένη, Τσιαντ, Γιουγκοσλαβία, Παναμάς και Ιαμαϊκή.

Ταυτόχρονα κατατέθηκε από το Ιράκ και το Αφγανιστάν δεύτερο σχέδιο ψηφίσματος υπέρ των τουρκικών απόψεων.

Με το ψήφισμα των **23** χωρών καλείτο η Γενική Συνέλευση να λάβει υπό σημείωση ότι η Κυπριακή Κυβέρνηση έχει με τη διακήρυξη προθέσεων και το υπόμνημά της δεσμευθεί όπως:

Α. Προβεί σε πλήρη εφαρμογή των ανθρωπίνων διακωμάτων προς όλους τους πολίτες της Κύπρου, ανεξάρτητα φυλής ή θρησκείας.

Β. Διασφαλίσει τα δικαιώματα της μειονότητας.

Γ. Κατοχυρώσει τα ανωτέρω διακίωματα όπως περιέχονται στη διακήρυξη και το υπόμνημα της Κυπριακής Κυβέρνησης.

Στη συνέχεια στο ψήφισμα αναφέρονται τα εξής, σύμφωνα με το Ρόϊτερ: Η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών έχουσα υπ' όψιν την απόφασιν του Συμβουλίου Ασφαλείας της **4ης** Μαρτίου **1964**, την διακήρυξιν της **10ης** Οκτωβρίου **1964** των αδεσμεύτων κρατών κατά την διάσκεψιν του Καΐρου και την από **26ης** Μαρτίου **1965** έκθεσιν του μεσολαβητού των Ηνωμένων Εθνών δρος Γκάλο Πλάζα και την διακήρυξιν

της Κύπρου περί των δικαιωμάτων των μειονοτήτων της νήσου.

1. Πιστοποιεί γνώσιν του γεγονότος ότι η Δημοκρατία της Κύπρου ως ισότιμον μέλος των Ηνωμένων Εθνών, δικαιούται συμφώνως προς τον καταστατικόν χάρτην των Ηνωμένων Εθνών, και δέον να απολαύη απολύτου κυριαρχίας και πλήρους ανεξαρτησίας, άνευ οιασδήποτε ξένης επεμβάσεως ή αναμίξεως.

2. Καλεί όλα τα κράτη συμμορφούμενα προς τας έναντι του χάρτου υποχρεώσεις των, ιδιαιτέρως δε προς το άρθρον **2** παράγραφος **1** και **4** να σεβασθούν την κυριαρχίαν, ενότητα, ανεξαρτησίαν και εδαφικήν ακεραιότητα της Δημοκρατίας της Κύπρου και να απέχουν οιασδήποτε επεμβάσεως κατευθυνομένης εναντίον της Κύπρου.

3. Συνιστά εις το Συμβούλιον Ασφαλείας την συνέχισιν του μεσολαβητικού έργου των Ηνωμένων Εθνών, συμφώνως προς το ψήφισμα της **4ης** Μαρτίου **1964**.

Με το ψήφισμα τους το Ιράκ και του Αφγανιστάν καλούσαν τη Γενική Συνέλευση να σημειώσει με ικανοποίηση ότι η Διεθνής Ειρηνευτική Δύναμη συνέβαλε στη διατήρηση της ειρήνης στη νήσο και να βεβαιώσει ότι "η Κύπρος είναι ισότιμον μέλος κράτος των Ηνωμένων Εθνών" και ότι "η ανεξαρτησία, η κυριαρχία και η εδαφική ακεραιότητα πρέπει να τυγχάνουν σεβασμού".

Συνιστούσε περαιτέρω όπως επαναληφθούν διαπραγματεύσεις και όπως νέες μεσολαβητικές προσπάθειες αναληφθούν από τα Ηνωμένα Έθνη με τη συμφωνία των ενδιαφερομένων μερών, βάσει και του ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας της **4ης** Μαρτίου **1964** προς τον σκοπό να εξευρεθεί ταχεία ειρηνευτική και συμπεφωνημένη λύση του κυπριακού προβλήματος, σύμφωνα με τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών "κατοχυρωνύσης της ανεξαρτησίας, κυριαρχίας και εδαφικής ακεραιότητας της Δημοκρατίας της Κύπρου και διασφαλιζούσης την ειρήνην, την αρμοδίαν και την αμοιβίαν εμπιστοσύνη μεταξύ των δύο εθνικών

κοινοτήτων, οι οποίες κατοικούν την νήσον".

Με την κατάθεση των δύο νέων ψηφισμάτων, παράλληλα με το τρίτο που είχε καταθέσει από την αρχή η Τουρκία άρχισε και πάλι να κινητοποιείται το παρασκήνιο για την επίτευξη συμβιβασμού.

Στην Κύπρο εν όψει της αναμενόμενης συζήτησης του Κυπριακού στη Γενική Συνέλευση οργανώθηκαν παλλαϊκά συλλατήρια (26.11) στα οποία μίλησαν άνθρωποι από όλες τις τάξεις. Στη Λεμεσό χαρακτηριστικά μίλησε ο τουρκοκύπριος Αχμέτ Τζεμάλ και στη Λάρνακα ο αρμένιος Λεβόν Πογιατζιάν.

Ωστόσο η Αγκυρα συνέχιζε τις απειλές και όπως δήλωσε εκπρόσωπος του τουρκικού Υπουργείου Εξωτερικών (26.11) εάν το σχέδιο αποφάσεων των 26 υιοθετηθεί "θα επακολουθήσουν σοβαρά γεγονότα εν Κύπρω" και πρόσθεσε ότι η ομοσπονδία "είναι η μόνη λύσις του κυπριακού και ουδείς δύναται να επιβάλει αλλαγήν".

Εξ άλλου την επομένη ο Πρόεδρος της Τουρκίας Στρατηγός Γκουρσέλ με δηλώσεις του απείλησε ότι το τουρκικόν Έθνος "διατηρεί την ηρεμίαν και αξιοπρέπειαν του, αλλά γνωρίζη να πλήξη όταν θα παραστή ανάγκη".

Οι απειλές δεν έγιναν μόνο προς την Κύπρο αλλά και στις πρωτεύουσες διαφόρων χωρών.

Σύμφωνα με πληροφορίες του Κυπριακού Πρακτορείου από τη Νέα Υόρκη η Τουρκική Κυβέρνηση στην προσπάθειά της να εξασφαλίσει υποστήριξη στο ψήφισμά της απείλησε διάφορες κυβερνήσεις ότι θα κηρύξει πολέμο αν εγκρινόταν το φιλοκυπριακό ψήφισμα.

Στις τουρκικές απειλές απάντησε ο Σπύρος Κυπριανού που παρέτεινε την παραμονή του στη Νέα Υόρκη με δηλώσεις στην εφημερίδα Τάϊμς της Νέας Υόρκης.

Ο Σπύρος Κυπριανού ανέφερε ότι "οιαδήποτε επέμβασις εν Κύπρω θα αντιμετωπισθή δι αποφαστικής αντιστάσεως και με σθένος" και πρόσθεσε ότι "το μέλλον της νήσου θα εξαρτηθή εκ της συνεννοήσεως της Κυπριακής Κυβερνήσεως με τους Τουρκοκυπρίους

και ουχί εκ των εξωτερικών επεμβάσεων".

Σε υποστήριξη του Σπύρου Κυπριανού ήλθε και ο Ηλίας Τσιριμώκος την 1η Δεκεμβρίου, ο οποίος επέστρεψε στα Ηνωμένα Έθνη καθώς πλησίαζε η ημέρα έναρξης της συζήτησης και το ψήφισμα υπέρ της Κύπρου υποστήριξαν άλλες τρεις χώρες.

Όταν η Τουρκία διαπίστωσε ότι η πολιτική των απειλών δεν επιτύγχανε έκαμε στροφή και με δηλώσεις του νέου Υπουργού Εξωτερικών κ. Τσαγλαγιαγκίλ άλλαξε χαβά και παρουσιάστηκε ειρηνοποιός πλέον καθώς πλησίαζε η συζήτηση στη Γενική Συνέλευση.

Έτσι ο Τσαγλαγιαγκίλ σε δηλώσεις στα Ηνωμένα Έθνη στις 6 Δεκεμβρίου ανέφερε:

"Η Τουρκία ουδέποτε απείλησε την Ελλάδα ή την Κύπρο. Η Τουρκία δεν έπραξε άλλο από του να επιστήση την προσοχήν των αντιπροσώπων των διαφόρων χωρών εις τον ΟΗΕ εις το γεγονός ότι η Κυπριακή διένεξις δημιουργεί εστίαν κινδύνου εις την Ανατολικήν περιοχήν της Μεσογείου και πηγήν συνεχών προστριβών μεταξύ δύο γειτονικών χωρών-της Ελλάδος και Τουρκίας. Αι καταβαλλόμεναι υπό της Τουρκίας προσπάθειαι αποσκοπούν εις την αποφυγήν ενόπλου συρράξεως μεταξύ των δύο ενδιαφερομένων πλευρών και της καταστροφής εις την περιοχήν ταύτην. Εάν πρέπει να υπάρξη τις, όστις να παραπονεΐται δικαίως εις την περίπτωσιν αυτήν, αυτός πρέπει να είναι η Τουρκία και ουχί η Ελλάς, διότι είναι η Ελλάς που μπούκοτάρει όλας τας προταθείσας ειρηνικάς διαπραγματεύσεις".

Η θέση αυτή του Τσαγλαγιαγκίλ συνοδεύθηκε και με "καλή θέληση" των τουρκοκυπρίων στην Κύπρο όπου την περίοδο αυτή επιτεύχθηκε συμφωνία για ειρήνευση στην Αμμόχωστο.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών υπέβαλε στο Συμβούλιο Ασφαλείας την έκθεση του για παράταση της θητείας της Διεθνούς Ειρηνευτικής Δύναμης για άλλους έξη μήνες και τόνισε ότι "εάν αποσυρθεί η ΟΥΝΦΙΚΥΠ υπάρχει φόβος επαναλήψης αλληλοεξοντωντικών μαχών μεταξύ των Κυπρίων".

Παράλληλα ο Ου Θαντ απαντώντας σε ερωτήσεις δημοσιογράφων είπε ότι ο Γκάλο Πλάζα δεν υπερέβη το όριο εντολής του και ότι εξακολουθούσε να παραμένει μεσολασβητής για το Κυπριακό.

Η συζήτηση στην Πολιτική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών άρχισε στις 11 Δεκεμβρίου και από το βήμα της πέρασαν πολλοί ομιλητές μεταξύ των οποίων οι Τσαγκαγιαγκίλ, Τσιριμώκος και Σπύρος Κυπριανού.

Ο Τσαγκαγιαγκίλ κατήγγειλε την ύπαρξη Ελλήνων στρατιωτών στην Κύπρο πράγμα που επιβεβαίωσε ο Σπύρος Κυπριανού λέγοντας ότι ο Ελληνικός Στρατός ήλθε στην Κύπρο με πρόσκληση της Κυπριακής Κυβέρνησης και κατηγόρησε την Τουρκία ότι ουδέποτε παραδέχθηκε ότι στην Κύπρο βρίσκεται και τουρκικός στρατός.

Ο Ηλίας Τσιριμώκος χαρακτήρισε τις συμφωνίες Ζυρίχης- Λονδίνου άκυρες και τόνισε την ανάγκη όπως η Κύπρος αναγνωρισθεί ως ισότιμη χώρα των Ηνωμένων Εθνών.

Εάν, είπε, "αι συνθήκαι της Ζυρίχης και του Λονδίνου, αι οποίαι απεδείχθησαν ανεφάρμοστοι, θεωρούνται νομικώς έγκυροι, είναι πολιτικώς άκυροι".

Είπε επίσης ότι το σύνταγμα της Κύπρου αποτελεί κατασκεύασμα το οποίον συγκρούεται πασιφανώς με την καθολικώς αναγνωρισμένην αρχήν της Κυβερνήσεως υπό της πλειοψηφίας.

Ο Ηλίας Τσιριμώκος πρότεινε αποχώρηση όλων των ξένων στρατευμάτων από την Κύπρο και κάλεσε τον τούρκο ομόλογο του όπως προβεί σε παρόμοια δήλωση.

Ο αμερικανός αντιπρόσωπος Γιοστ αναφέρθηκε στην ανάγκη εξεύρεσης συμπεφωνημένης λύσης για την Κύπρο.

"Κατά την άποψιν της αντιπροσωπείας μου δεν θα ήτο συνετόν η Γενική Συνέλευσις να προέβαινε εις οιανδήποτε ενέργειαν ασυμβίβαστον προς τας αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας. Ο,τι απαιτείται είναι όπως τα μέλη διαπραγματευθούν μίαν συμπεφωνημένην λύσιν. Καθήκον της Γενικής Συνελεύσεως είναι όπως πράξη το παν το δυνατόν διά

την επανάληψιν της Μεσολαβήσεως του Διεθνούς Οργανισμού και των διαπραγματεύσεων μεταξύ των μερών προς τον σκοπόν επιτεύξεως ταχείας και ειρηνικής λύσεως. Η έγκρισης μονοπλεύρου ψηφίσματος θα έχη ως αποτέλεσμα την έντασιν, ειρηνική δε λύσις δύναται να προκύψη μόνον κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των μερών. Και συμφωνία δύναται να επιτευχθή μόνον κατόπιν ειλικρινών σοβαρών και συνεχών διαπραγματεύσεων".

Ο Τσαγκαγιαγκίλ δευτερολογώντας είπε ότι οι συμφωνίες Ζυρίχης δεν επεβλήθησαν στους Κυπρίους, αλλά έγιναν αποδεκτές ύστερα από ελεύθερες διαπραγματεύσεις.

"Αι συμφωνίαι, δεν δύναται να καταργηθούν μονομερώς. Η Τουρκία ουδέποτε εδήλωσε ότι αι συμφωνίαι δεν δύναται να τροποποιηθούν, αλλ' ότι οιαδήποτε τροποποιήσις πρέπει να πραγματοποιηθή διά συμφωνίας μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων μερών, βάσει των διεθνώς παραδεδεγμένων κανόνων και βάσει του καταστατικού Χάρτου του ΟΗΕ".

Ο Γιοσιτ είπε επίσης ότι το ψήφισμα δεν πρέπει να επιρρίπτει ευθύνες ή να υποστηρίζει οιανδήποτε πλευρά αλλά εναπόκειται στα ενδιαφερόμενα μέρη να επιτύχουν λύση.

Στο Γιοσιτ απάντησε ο Σπύρος Κυπριανού που τόνισε:

"Δεν είναι ζήτημα υποστηρίξεως της μιας ή της άλλης πλευράς, είναι ζήτημα καθορισμού θέσεως έναντι του Χάρτου, έναντι των αρχών, έναντι αυτών τούτων των κριτηρίων επί των οποίων ερείζεται ο ΟΗΕ. Εάν μερικά μέλη επρόκειτο να εισηγηθούν όπως η Κύπρος διωχθεί των Ηνωμένων Εθνών τούτο θα απετέλει μίαν εντιμωτέραν προσπέλασιν του ζητήματος.

Αλλά το να ισχυρίζεται τις ότι η Κύπρος πρέπει να παραμείνη εις τον ΟΗΕ, αλλά ταυτοχρόνως δεν πρέπει να απολάβη των αρχών του Χάρτου και ως εκ τούτου μόνον εν διαδικαστικόν σχέδιον ψηφίσματος πρέπει να υιοθετηθή, τούτο δεν είναι, ας μου επιτραπή να είπω με όλων τον προσήκοντα σεβασμόν μία πολύ πρόπουσα προσέγγισις.

Ο Σπύρος Κυπριανού δεν χρειάστηκε να απαντήσει και στον άλλο μεγάλο ομιλητή, τον αντιπρόσωπο της Σοβιετικής Ενώσεως Νικολάϊ Φεντορένκο που κατήγγειλε ότι ο αποικισμός δεν εγκατέλειψε την πολιτική του για διάλυση της Κύπρου ως κυριάρχου κράτους.

Πρόσθεσε:

"Διά να δυνηθή η νήσος να αποκτήση γνησίαν ανεξαρτησίαν, πρέπει όλα τα ξένα στρατεύματα να αποχωρήσουν εξ αυτής, να διαλυθούν αι βρετανικάί βάσεις και να υπάρξη σεβασμός της αναξαρτησίας, και κυριαρχίας της Κύπρου καθώς και των δικαιωμάτων των δύο κυριωτέρων κοινοτήτων της νήσου, άνευ εξωτερικών επεμβάσεων".

Καθώς προχωρούσε η συζήτηση αυξανόταν και ο αριθμός των χωρών που προσυπέγραφαν το ψήφισμα υπέρ της Κύπρου και μέχρι τις **13** Δεκεμβρίου ο αριθμός τους έφθασε στις **31** ενώ οι προβλέψεις μιλούσαν για άλλες **44**.

Ετσι ήταν φυσιολογικό ότι θα απερρίπτετο, όπως και συνέβη, σχέδιο ψηφίσματος που κατέθεσαν πρώτα στην Επιτροπή το Αφγανιστάν, το Ιράκ, η Λιβύη και η Σαουδική Αραβία στις **15** Δεκεμβρίου.

Ο Σπύρος Κυπριανού μάλιστα απορρίπτοντας το ψήφισμα πρότεινε όπως τεθεί σε ψηφοφορία εκείνο των **32** αδεσμεύτων χωρών.

Ωστόσο η Επιτροπή ανέβαλε τη συνεδρία της για να μπορέσει να κινηθεί το παρασκήνιο.

Οι διαφορές μεταξύ Ελλάδος- Κύπρου από τη μια και της Τουρκίας από την άλλη, δεν ήταν εύκολο να γεφυρωθούν.

Και όπως εξήγησε ο Σπύρος Κυπριανού σε συνεδρία της Πολιτικής Επιτροπής στις **16** Δεκεμβρίου **1965** οι διαφορές δεν ήταν φραστικές, αλλά αφορούσαν την ουσία του Κυπριακού.

Οι παρασκηνιακές διαβουλεύσεις συνεχίζονταν και σε κάποιο στάδιο για το πότε θα σεναρχόταν το Συμβούλιο Ασφλείας σε μια παράλληλη συνεδρία για να ασχοληθεί με το θέμα της παράτασης της θηγείας

της ΟΥΝΦΙΚΥΠ.

Ωστόσο συμφωνήθηκε αναβολή της συνεδρίας για μια ημέρα ώστε να μπορέσει η Πολιτική Επιτροπή να ολοκληρώσει το έργο της το βράδυ της 16ης Δεκεμβρίου, πράγμα που επιτεύχθηκε τελικά με την έγκριση του ψηφίσματος των 32 αδεσμεύτων χωρών με την αποχή της πλειονότητας των δυτικών χωρών.

Όλο το παρασκήνιο παρέθετε η εφημερίδα "Φιλελεύθερος" στις 17 Δεκεμβρίου 1965:

"Χαρακτηριστική της διαμορφωθείσης στάσεως των διαφόρων αντιπροσωπειών επί του Κυπριακού είναι η διεξαχθείσα ψες μακρά συζήτηση εις την Πολιτικήν Επιτροπήν τόσον εν σχέσει με τον χρόνον συγκλήσεως του Συμβουλίου Ασφαλείας όσον και εις ό,τι αφορά την διαδικασίαν επί της μελέτης και ψηφίσεως των δύο ψηφισμάτων περί Κύπρου, του ενός των 32 Αφρικανοασιατικών και του ετέρου των τεσσάρων φιλοτούρκων.

Ομιλών ο κ. Κυπριανού είπεν ότι η Κύπρος, ως το πλέον ενδιαφερόμενον μέρος, φρονεί ότι δεν πρόκειται να προκύψη οιονδήποτε πρόβλημα εάν το Συμβούλιον Ασφαλείας συνέλθη μετά μίαν ημέραν.

Επί του ιδίου θέματος ωμίλησαν οι αντιπρόσωποι της Τανζανίας, της Ρουάντας, της Αιθιοπίας και των ΗΠΑ. Ο αμερικανός αντιπρόσωπος υποστήριξε τας καταβαλλομένας προσπάθειάς διά την εξεύρεσιν συμβιβασικής λύσεως, είπε δε ότι εξ όσων αντιλαμβάνεται η επίτευξις συμφωνίας είναι εγγύς και ως εκ τούτου πρέπει να παρασχεθή περισσότερος χρόνος προς συνέχισιν των παρασκηνιακών συνομιλιών διά την εξεύρεσιν συμπεφωνημένου ψηφίσματος.

Απαντών ο κ. Κυπριανού είπεν ότι δεν πρέπει να επιτραπή η παρέλευσις του ζητήματος.

Κατόπιν βραχέος διαλείμματος η κύρια Πολιτική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών επανέλαβε την συζήτησιν επί του Κυπριακού την 10.30 νυκτερινήν.

Πρώτος ωμίλησεν ο κ. Κυπριανού, ο οποίος ετόνισεν ότι ως είχε προειδοποιήσει ενωρίτερον η Πολιτική Επιτροπή πρέπει να αντιμετωπίση την

δημιουργηθείσαν κατάστασιν και να μη αναβάλη την λήψιν αποφάσεων εν τη ελπίδι εξευρέσεως συμβιβαστικής λύσεως.

Διεξήχθησαν, είπε, αρκεταί συνομιλίας διά την επίτευξιν συμβιβασμού μεταξύ των ενώπιον της Επιτροπής σχεδίων ψηφισμάτων. Εάν επρόκειτο συνέχισε διά την εξεύρεσιν συμβιβασμού επί λέξεων το θέμα θα ήτο εύκολον. Η διαφορά όμως αφορά αρχάς και ως εκ τούτου πρέπει να αντιμετωπίσωμεν την κατάστασιν αυτήν. Φοβούμαι ότι παρά τας παραχωρήσεις μας δεν κατέστη δυνατή η εξεύρεσις συμβιβασμού. Δι' αυτό, προσέθεσεν ο κ. Υπουργός, φρονώ ότι η Πολιτική Επιτροπή πρέπει να χωρήση εις ψηφοφορίαν επί των δύο ψηφισμάτων. Η αποτυχία διά την εξεύρεσιν συμβιβασμού επανέλαβεν ο κ. Κυπριανού δεν οφείλεται εις φραστικές διαφοράς, αλλ' εις διαφοράς αρχών.

Ο κ. Υπουργός επανέλαβε την αξίωσιν της Κύπρου περί κατοχυρώσεως της αρχής της πλήρους ανεξαρτησίας, της κυριαρχίας και της μη επεμβάσεως εις τας υποθέσεις της Κύπρου. Αι εν λόγω αρχαί, κατέληξε, περιλαμβάνονται εις το ψήφισμα των 32 αδεσμεύτων χωρών.

Ακολουθως τον λόγον έλαβεν ο αντιπρόσωπος της Τουρκίας κ. Εράλπ, ο οποίος εχαρακτήρισε ως αδιάλλακτον την στάσιν του κ. Κυπριανού. Ούτος είπεν ότι οι προσυπογράψαντες τα δύο προσχέδια ψηφίσματος επέδειξαν καλήν θέλησιν και συνεχίζουν την ανταλλαγήν απόψεων διά την εξεύρεσιν συμβιβασμού.

Ο Τούρκος αντιπρόσωπος καταλήγων υπεστήριξεν ότι πρέπει να παρασχεθή περαιτέρω χρόνος προς συνέχισιν των παρασκηνιακών συνομιλιών, ειπών ότι η χώρα του επιθυμεί την εξεύρεσιν συμβιβαστικού ψηφίσματος.

Εν συνεχεία ωμίλησεν ο αντιπρόσωπος της Σιέρα Λεόνε, ο οποίος ηρώτησε τον τούρκον αντιπρόσωπον πόσην χρονικήν παράτασιν επιθυμεί προς συνέχισιν των εν λόγω συνομιλιών. Θα ήτο

αποδεκτή η εισήγησης, προσέθεσεν εάν ο κ. Εράλπ καθόριζε τον χρόνον τερματισμού των παρασκηνιακών συνομιλιών.

Ακολούθως ωμίλησε ο αμερικανός αντιπρόσωπος όστις είπεν ότι η χώρα του επιθυμεί την δημιουργίαν φιλικής ατμοσφαιρας, τονίσας ότι υπό τας περούσας συνθήκας η ψηφοφορία εις την Πολιτικήν Επιτροπήν, δεν θα έλυε το πρόβλημα. Ο αντιπρόσωπος των ΗΠΑ εισηγήθη όπως αι παρασκηνιακαί συνομιλίαι συνεχισθούν εάν παραστή ανάγκη επί ωρισμένας ημέρας.

Ο αντιπρόσωπος της ΗΑΔ εισηγήθη όπως η Πολιτική Επιτροπή αρχίση αμέσως συζήτησιν επί του επομένου θέματος εις την ημερησίαν αυτής διάταξιν, συνέληθη δε την νύκτα διά να λάβη αποφάσεις επί των δύο προσχεδίων αναφερομένων εις την Κύπρον. Το μεσολασβούν χρονικό διάστημα, είπε, θα ηδύνατο να χρησιμοποιηθή διά περαιτέρω διαπραγματεύσεις.

Ο αντιπρόσωπος της Ρουάντα προέτεινεν εν συνεχεία, όπως η διακοπή της συζητήσεως είναι μόνον ολιγόλεπτος.

Η εν λόγω πρότασις ενεκρίθη υπό της Επιτροπής διά **47** ψήφων έναντι μιάς. Τριάντα πέντε χώραι απέσχον της ψηφοφορίας.

Εν συνεχεία επί προτάσεως του αντιπροσώπου της Νέας Γουϊνέας, όπως διασκοπή η συζήτησις και διεξαχθή ψηφοφορία επί των δύο σχεδίων ψηφισμάτων, διεξήχθη ψηφοφορία κατά την οποίαν **32** χώραι εψήφισαν υπέρ, έξη κατεψήφισαν και **67** απέσχον.

Μεταξύ των χωρών αι οποίαι απέσχον ήσαν αι ΗΠΑ, η Σοβιετική Ενωσις, η Βρετανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Τσοχοσλοβακία, η Ουγγαρία και η Αυστραλία.

Την **1.45** πρωϊνήν ώραν Κύπρου διά ψήφων **45** υπέρ έναντι **25** και με **35** αποχής η κυρία Πολιτική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών απεφάσισεν όπως το φιλοκυπριακόν σχέδιον ψηφίσματος των **32** αδεσμεύτων χωρών τεθή πρώτον εις ψηφοφορίαν.

Μεταξύ των χωρών αι οποίαι εψήφισαν υπέρ

περιλαμβάνονται η Κύπρος, Ελλάδα, Ινδία, Ιαμαϊκή, Κένυα, Λίβανος, Λιβερία, Μελάουι, Δημοκρατία Μάλι, Μεξικόν, Νεπάλ, Νικηρία, Παναμάς, ΗΑΔ, Συρία, Ουγάνδα, Ουραγουάη, Υεμένη, Γιουγκοσλαβία, Ζαμβία, Μπουρούντι, Καμερούν, Κεϋλάνη, πρώην Βελγικόν Κόγκον και το πρώην γαλλικόν Κόγκον

Εναντίον εψήφισαν μεταξύ άλλων η Τουρκία, ΗΠΑ, Βρετανία, Περσία, Ιράκ, Σαουδική Αραβία, Λιβύη, Ιορδανία, Κουβέιτ, Λουξεμβούργον, Μαλαϊκή, Ολλανδία, Πακιστάν, Πορτογαλία, Νότιος Αφρική, Θαϊλάνδη, Τυνησία, Αφγανιστάν, Αλγερία, Βέλγιον, Βολιβία και Εθνικιστική Κίνα.

Απέσχον μεταξύ άλλων η Σοβιετική Ένωση, Γουατεμάλα, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Ισραήλ, Ιρλανδία, Μαρόκον, Νέα Ζηλανδία, Νορβηγία, Πολωνία, Ρουμανία, Ιασπανία, Σουδάν, Αυστρία, Βραζιλία, Δανία, Καναδάς, Βουλγαρία και Κολομβία.

Ακολουθως ωμίλησαν διάφοροι αντιπρόσωποι αναπτύξαντες την θέση των επί του φιλοκυπριακού ψηφίσματος.

Ο αμερικανός αντιπρόσωπος είπεν ότι η χώρα του τάσσεται εναντίον του ψηφίσματος των αδεσμεύτων χωρών, διότι δεν θεωρεί τούτο αμερόληπτον ισχυρίσθη δε ότι έγκριση του θα επηρεάση δυσμενώς τας δυνατότητας ειρηνικής λύσεως του Κυπριακού.

Ο αμερικανός αντιπρόσωπος ισχυρίσθη ωσαύτως ότι το ψήφισμα τούτο δεν συνάδει προς το πνεύμα του ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας της 4ης Μαρτίου 1964.

Ο Υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας εδήλωσεν ότι τάσσεται εναντίον του ψηφίσματος των αδεσμεύτων ειπών ότι η χώρα του απορρίπτει οιαδήποτε απόπειραν τροποποιήσεως των περί Κύπρου Συμφωνιών. Ο κ. Τσιακλαγιαγκίλ (Υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας) είπεν ότι ο ΟΗΕ δεν έχει δικαίωμα να τροποποιή διεθνείς συμφωνίας. Εναντίον του ψηφίσματος ετάχθη επίσης ο αντιπρόσωπος του Ιράκ.

Ο αντιπρόσωπος της Πολωνίας εδήλωσεν ότι η

χώρα του θα απόσχη της ψηφοφορίας, τόσον επί του φιλοκυπριακού όσον και επί του φιλοτουρκικού προσχεδίου.

Επεξηγών την θέσιν της χώρας του ο Πολωνός αντιπρόσωπος ανεφέρθη εις ωρισμένας γενικάς αρχάς, τας οποίας η χώρα του υποστηρίζει αναφορικώς προς το Κυπριακόν. Η Πολωνία, είπεν ούτος, είναι υπέρ της γνησίας ανεξαρτησίας ως κυριάρχου κράτους, υπέρ επιλύσεως του προβλήματος τούτου υπ' αυτού τούτου του Κυπριακού λαού και υπέρ αποχωρήσεως εκ Κύπρου όλων των ξένων στρατευμάτων, πλην εκείνων του ΟΗΕ.

Είμεθα υπέρ της διαλύσεως όλων των εν Κύπρω βάσεων και της εξευρέσεως λύσεως εξασφαλιζούσης την διατήρησιν της αρχαίας κληρονομιάς της νήσου.

Εν συνεχεία ωμίλησεν ο κ. Κυπριανού, ο οποίος ετόνισεν ότι έγκρισις του ψηφίσματος δεν αποτελεί νίκην διά την Κύπρον, αλλά ζήτημα εφαρμογής της δικαιοσύνης και των αρχών του ΟΗΕ. Ο κ. Κυπριανού ανέπτυξεν ακολούθως γενικαίς γραμμαίς τα διάφορα σημεία του ψηφίσματος των **32** τονίσας ότι η υιοθέτησις αυτού αποτελεί ένα βήμα προς τα εμπρός. Αναφερόμενος εις την παράγραφον εις την οποίαν γίνεται μνεία της αποφάσεως της προσφάτων διασκέψεως των αρχηγών των αδεσμεύτων ο κ. Κυπριανού είπεν ότι η απόφασις αύτη εχαιρετίσθη υπό του σοβιετικού Υπουργού Εξωτερικών κ. Γκρομύκο και των ηγετών των κρατών της Δύσεως.

Μετά ταύτα εγένετο δεκτή πρότασις του αντιπροσώπου του Αφγανιστάν όπως η ψηφοφορία διεξαχθή παράγραφον προς παράγραφον, ο δε Πρόεδρος της Επιτροπής ανεκοίνωσεν όπως δύο εκπρόσωποι ομιλήσουν υπέρ και δύο κατά προ της διεξαγωγής της κατά παράγραφον ψηφοφορίας.

Την **2.45** πρωϊνή (**17. 12. 1965**) ήρχισαν να αγορεύουν οι πρώτοι ομιληταί.

Την **3.30** πρωϊνήν ώραν Κύπρου συνεπληρώθη η κατά παράγραφον και εις σύνολον ψηφοφορία επί του φιλοκυπριακού ψηφίσματος των **32** αδεσμεύτων χωρών. Κατά πλειοψηφίαν αι μετασχούσαι της ψηφοφορίας ενέκριναν το ψήφισμα και κατά παράγραφον και εν τω

συνόλω του.

Ως σύνολον την τελευταίαν ψηφοφορίαν υπέρ αυτού ετάχθησαν **47** χώραι, εναντίον **6** και απέσχον **51** κατά το πλείστον δυτικάι χώραι και εκείναι του Ανατολικού Συνασπισμού, πλην της Κούβας, η οποία εψήφισεν υπέρ των αδεσμεύτων, το οποίον μετά ταύτα παραπέμπεται εις την Γενικήν Συνέλευσιν του ΟΗΕ.

Η Ελλάδα και η Κύπρος ήσαν ικανοποιημένες σε αντίθεση με την Τουρκίαν που ήταν εξοργισμένη.

Όσο ικανοποιημένη όμως και αν ήταν η κυπριακή πλευρά είχε παράπονα από τις Ηνωμένες Πολιτείες που ήταν η μόνη χώρα από τις χώρες μέλη του ΝΑΤΟ που κατεψήφισε το σχέδιο ψηφίσματος.

Για τη στάση της Ρωσίας εκφραζόταν έκπληξη για τη στάση αποχής που τηρούσε δεδομένου μάλιστα όπως υπενθυμίζετο η Ρωσία είχε προτείνει πριν από λίγες ημέρες στη Γενική Συνέλευση για διεθνή κατοχύρωση της αρχής της μη επεμβάσεως ενός κράτους στις εσωτερικές υποθέσεις άλλου.

Ωστόσο ο Ρώσος αντιπρόσωπος επικαλέσθηκε την έγκριση από το Συμβούλιο Ασφαλείας πρότασης σύμφωνα με την οποία η Γενική Συνέλευση δεν μπορεί να προβεί σε εισήγηση σχετικά με οποιανδήποτε διένεξη εκτός αν το Συμβούλιο Ασφαλείας το ζητήσει.

Είπε ο Ρώσος αντιπρόσωπος λίγο πριν λήξει η συνεδρία της Πολιτικής Επιτροπής σύμφωνα με ανταπόκριση από τα Ηνωμένα Έθνη:

"Ο αντιπρόσωπος της Σοβιετικής Ενώσεως επεξηγών την αποχήν εκ της ψηφορορίας την οποία ετήρησε η αντιπροσωπεία του είπεν ότι εν ουδεμιά περιπτώσει πρέπει αυτή να εξηγηθή ως ανταποκρινομένη προς την στάσιν της χώρας του έναντι της ουσίας του ζητήματος. Η στάσις αυτή, προσέθεσεν επανελήφθη την **14**ην τρέχοντος μηνός ενώπιον του Σώματος. Η Σοβιετική Ένωση θεωρεί ότι η λύσις του Κυπριακού πρέπει να βασισθή επί του σεβασμού ανεξαρτησίας, της κυριαρχίας, της εδαφικής ακεραιότητος της Κύπρου και της τηρήσεως των νομίμων δικαιωμάτων αμοιτέρων των εθνικών κοινοτήτων, της ελληνικής και της τουρκικής. Είναι

πρόδηλον, είπεν, ότι η εσωτερική διάρθρωσις του Κυπριακού κράτους είναι θέμα του Συμβουλίου Ασφαλείας εκκρεμεί οιαδήποτε διένεξις, η Γενική Συνέλευσις δεν δύναται να προβή εις εισήγησιν εν σχέσει με την διένεξιν εκτός εάν το Συμβούλιον ζητήση τούτο. Το Συμβούλιον έχει ήδη λάβη αποφάσεις διά τους προαναφερθέντας δε λόγους η αντιπροσεία μου εθεώρησεν αναγκαίον όπως απόσχη των ψηφοφοριών.

Οι χώρες που υποστήριζαν το φιλοτουρκικό σχέδιο (Αφγανιστάν, Ιράκ, Σαουδική Αραβία) αναγκάστηκαν τελικά να αποσύρουν το ψήφισμά τους και έτσι το φιλοκυπριακό έπαιρνε το δρόμο προς τη Γενική Συνέλευση, η οποία ενέκρινε το ψήφισμα (2077) στις 18 Δεκεμβρίου. Το ψήφισμα έχει ως εξής:

Η Γενική Συνέλευση,

Εχοντας μελετήσει το πρόβλημα της Κύπρου,

Υπενθυμίζοντας τα ψηφίσματα ατου Συμβουλίου Ασφαλείας 186 (1964) της 4ης Μαρτίου 1964, 187 (1964) της 13ης Μαρτίου 1964 192, (1964) της 20ης Ιουνίου 1964, 193 (1964) της 9ης Αυγούστου 1964, 194 (1964) στις 25ης Σεπτεμβρίου (1964) 198 (1964) της 18ης Δεκεμβρίου 1964, 201 (1965) της 19ης Μαρτίου 206 (1965) της 15ης Ιουνίου 1965 και 207 (1965) της 10ης Αυγούστου 1965 και τη συναινετική απόφαση (Αύγουστος 1964) που υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Ασφαλείας αναφορικά με το Κυπριακό,

Υπενθυμίζοντας τη διακήρυξη που υιοθετήθηκε από τη Διάσκεψη Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων των Αδεσμεύτων στο Κάϊρο στις 10 Οκτωβρίου 1964 αναφορικά με το Κυπριακό,

Σημειώνοντας την έκθεση του Μεσολαβητή των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο που υποβλήθηκε στο Γενικό Γραμματέα στις 26 Μαρτίου 1965 (A/6017),

Σημειώνοντας περαιτέρω τη δέσμευση της Κυπριακής Κυβέρνησης που ανελήφθη μέσω της Διακήρυξης Προθέσεων και του συνημμένου Μνημονίου (A/6039) για:

Α. Την πλήρη εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλους τους πολίτες της Κύπρου

ασχέτως φυλής ή θρησκείας.

Β. Την εξασφάλιση των μειονοτικών δικαιωμάτων.

Γ. Τη διασφάλιση των ως άνω δικαιωμάτων όπως περιέχονται στη Διακήρυξη και το Μνημόνιο,

1. Λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι η Κυπριακή Δημοκρατία, ως ίσο Μέλος των Ηνωμένων Εθνών, δικαιούται σύμφωνα με το Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών να απολαμβάνει και πρέπει να απολαμβάνει πλήρη κυριαχία και πλήρη ανεξαρτησία, χωρίς οποιαδήποτε ξένη επέμβαση ή ενόχληση.

2. Καλεί όλα τα κράτη, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις τους βάσει του Χάρτη και ιδίως του άρθρου 2, παράγραφοι 1 και 4 να σέβονται την κυριαχία, ενότητα, ανεξαρτησία και εδαφική ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας και να αποφεύγουν οποιαδήποτε επέμβαση εναντίον της.

3. Συνιστά προς το Συμβούλιο Ασφαλείας την συνέχιση της μεσολάβησης των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με το ψήφισμα του Συμβουλίου 186 (1964).

Υπέρ του ψηφίσματος τάχθηκαν 47 χώρες ενώ οι ανατολικές κασι δυτικές χώρες απέσχον.

Ενώ το ψήφισμα κατευθυνόταν προς τη Γενική Συνέλευση συνήλθε και το Συμβούλιο Ασφαλείας το οποίο ενέκρινε (17.12.1965) την παράταση της θητείας της ΟΥΝΦΙΚΥΠ για άλλους τρεις μήνες.

Παράλληλα καθώς ο Σπύρος Κυπριανού και ο Ηλίας Τσιριμώκος εναγκαλίζονταν και πανηγύριζαν οι Τούρκοι δήλωναν ότι δεν αναγνώριζαν την απόφαση και ότι ίσχυαν οι συνθήκες Ζυρίχης-Λονδίνου.

Ο Τούρκος Υπουργός Εξωτερικών Τσαγλαγιαγκίλ μόλις έφθασε στην Αγκυρα στις 20 Δεκεμβρίου δήλωσε πως "τα Ηνωμένα Έθνη δεν είναι δικαστήριο" και ότι "δεν μπορούν να επιβάλουν οιαδήποτε των αποφάσεων" και επανέλαβε ότι "η Τουρκία επιφυλάσσει τα δικαιώματα της εκ των συνθηκών, παρά τας οιασδήποτε αποφάσεις του διεθνούς Οργανισμού".

Η αντιπολίτευση διά του πρώην πρωθυπουργού Ινονού θεωρούσε την τουρκική Κυβέρνηση ως υπεύθυνη

για την ήττα στον ΟΗΕ.

Ταυτόχρονα στη Λευκωσία και την Κωνσταντινούπολη οργανώθηκαν διαδηλώσεις διαμαρτυρίας για την απόφαση των Ηνωμένων Εθνών.

Στη Λευκωσία η Κυπριακή Κυβέρνηση, σε συνεργασία με την Ελληνική μελετούσε το ενδεχόμενο πρόσκλησης προς την τουρκική πλευρά για έναρξη συνομιλιών για επίλυση του προβλήματος στο πλαίσιο της μεσολάβησης των Ηνωμένων Εθνών.